

Katholieke Universiteit Leuven
Bachelor in de onderwijskunde
(academisch gerichte bachelor)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
	5.1 Doelstellingen opleiding	10
	5.2 Programma	11
	5.3 Inzet personeel	14
	5.4 Voorzieningen	15
	5.5 Interne kwaliteitszorg	16
	5.6 Resultaten	17
6	Oordelen visitatiecommissie	19
7	Oordelen NVAO	20
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	21

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 22 juni 2010 heeft de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De aanvraag is ontvangen op 23 juni 2010.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Kortrijk wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 26 oktober 2010

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 22 juni 2010 heeft de Katholieke Universiteit Leuven bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor). De aanvraag is ontvangen op 23 juni 2010.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Katholieke Universiteit Leuven een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Prof. Dr. Wynand Wijnen, emeritus Hoogleraar Ontwikkeling en Onderzoek van Hoger Onderwijs, Universiteit Maastricht (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
- Leden:
 - Prof. Dr. Roger Standaert, Hoogleraar directeur van Entiteit Curriculum, Universiteit Gent, Secretaris-Generaal van het Consortium of Institutes for Development and Research in Education Europe (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
 - Prof. Dr. Monique Boekaerts, Hoogleraar Onderwijspsychologie, Universiteit Leiden, president van de International Academy of Education (onderwijs-, didactische en vakdeskundigheid, internationale en visitatiedeskundigheid);
 - Evy Van Parijs, studente opleiding Pedagogische Wetenschappen, afstudeerrichting Pedagogiek en Onderwijskunde, major Onderwijskunde, Universiteit Gent.
- Secretaris: Steven Van Luchene, stafmedewerker van de cel kwaliteitszorg van de VLIR.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 30 juni 2009 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatiecommissie kreeg de opdracht twee opleidingen te visiteren: de Master in de opleidings- en onderwijswetenschappen van de Universiteit Antwerpen en de Bachelor in de Onderwijskunde van de Katholieke Universiteit Leuven – Campus Kortrijk.

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de opleidingen gevraagd een uitgebreid

zelfevaluatie rapport op te stellen. De commissieleden werden bovendien verzocht om voor elke opleiding een tweetal eindverhandelingen te selecteren uit een lijst van recente eindverhandelingen.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 21 september 2009. Zij heeft op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd en de visitatiebezoeken voorbereid.

Op maandag 19 en dinsdag 20 oktober 2009 heeft de commissie de Bachelor in de Onderwijskunde aan de Katholieke Universiteit Leuven – Campus Kortrijk bezocht.

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de visitatiecommissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een rapport vastgelegd. Bovendien geeft zij, overeenkomstig de bepalingen voor de visitaties in het kader van de accreditatie, een oordeel over de zes onderwerpen uit het accreditatiekader volgens een binaire beoordelingsschaal voldoende/onvoldoende en een integraal oordeel over de betrokken opleidingen. De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleidingen werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst van de rapporten definitief werd vastgelegd.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

De visitatiecommissie heeft op de installatievergadering op 21 september 2009 haar referentiekader geformuleerd. Zij heeft daarbij een aantal bronnen geraadpleegd. Onder meer heeft zij kennis genomen van de onderwijsvisitatie Onderwijskunde in Nederland (VSNU, 1998), van het referentiekader zoals gehanteerd bij de onderwijsvisitatie Pedagogische Wetenschappen en Sociale & Culturele Agogiek in Vlaanderen (VLIR, 2006), en het referentiekader van de onderwijsvisitatie 'Master in het Sociaal Werk' (VLIR/VLHORA, 2008). Bovendien werd kennis genomen van de doelstellingen en eindtermen die de opleidingen in het zelfevaluatie rapport voor hun eigen onderwijs hebben geformuleerd, het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het referentiekader werd vóór het bezoek, maar na het inleveren van de zelfevaluatie voorgelegd aan de opleiding. Tijdens het bezoek van de visitatiecommissie wordt de mogelijkheid geboden om het referentiekader met de opleiding te bediscussiëren. Het referentiekader is weergegeven in Deel 1 van het rapport (pp. 18-26).

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit vier leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen

de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

– instelling:	Katholieke Universiteit Leuven
– aard instelling:	ambtshalve geregistreerd
– vestiging:	Kortrijk
– graad en de kwalificatie:	bachelor in de onderwijskunde
– niveau en oriëntatie:	academisch gerichte bachelor
– studieomvang ¹ :	180 studiepunten
– afstudeerrichtingen ² :	geen
– onderwijstaal:	Nederlands
– overige opleidingsvarianten:	geen
– studiegebied:	Psychologie en pedagogische wetenschappen
– aard van de aanvraag:	accreditatie

¹ Situatie ten tijde van de visitatie

² Situatie ten tijde van de visitatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet³;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'⁴;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁵.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De commissie is tevreden over de formulering van de algemene doelstellingen en met name over de gedetailleerde uitwerking ervan in termen van kennis, vaardigheden en attitudes. Het doelstellingenkader biedt volgens de commissie een goed geformuleerd en doordacht geheel dat voldoet aan de decretale eisen. Ze meent dat de academische gerichtheid van de bacheloropleiding buiten kijf staat en stelt ook vast dat de opleiding een inspanning heeft gedaan om de academische gerichtheid in concrete doelstellingen te vertalen. De samenhang van de onderwijskunde met andere vakgebieden komt daarbij uitgebreid aan bod. In de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de docenten en de studenten komen deze twee pijlers, de onderzoeksgerichtheid en de brede inbedding van de onderwijskunde eveneens duidelijk tot uiting, wat de commissie doet concluderen dat het nagestreefde niveau en de algemene oriëntatie van de opleiding algemeen gedragen wordt.

³ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

⁴ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁵ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Uit een studie van de doelstellingen, de syllabi en de cursusinhouden kan de commissie vaststellen dat het doelstellingskader als geheel in voldoende mate is afgestemd op de eisen die worden gesteld door het onderwijskundige wetenschapsgebied en de behoeften van het beroepenveld. In het zelfevaluatie-rapport is er tevens een beschrijvende benchmark opgenomen die de Kortrijkse opleiding afzet tegen vergelijkbare opleidingen in binnen- en buitenland. De opleiding biedt filosofische, historische, sociologische en met name psychologische en pedagogische denkkaders die evenwel niet allemaal op dezelfde diepgaande manier onderzoeksmatig en wetenschappelijk onderbouwd kunnen worden uitgewerkt. Uit de doelstellingen (en uit de vormgeving van het programma) blijkt niet ondubbelzinnig of de opleiding zich in de eerste plaats richt op het leggen van een brede basis, mede in functie van het faciliteren van een uitstroom richting psychologie en pedagogie of dat zij de blik van meet af aan eenduidig richt op het vormen van onderwijskundigen. Ook uit de gesprekken met studenten en afgestudeerden blijkt deze spanning. De commissie raadt de opleiding aan om hierop te reflecteren en duidelijker te kiezen voor de onderwijskunde als de voornaamste domeinspecifieke focus van de opleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding. De NVAO onderschrijft uitdrukkelijk de aanbeveling van de commissie om duidelijker te kiezen voor de onderwijskunde als voornaamste domeinspecifieke focus.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De aandacht voor een brede kennisontwikkeling en het opbouwen van de nodige basisreferentiekaders blijkt aantoonbaar uit de vakinhouden. Op een stevige psychologische basis komt een pedagogische laag te liggen waarin de onderwijskundige leerinhouden goed kunnen gedijen. Het sterker integreren van deze drie 'trappen' binnen een overkoepelend en vroeger aangereikt onderwijskundig perspectief zal het programma zeker ook inhoudelijk verder versterken. De aansluiting van de cursussen bij recente ontwikkelingen in de wetenschap is over het algemeen erg goed te noemen. De ambities op het vlak van onderzoeksgerictheid worden volgens de commissie waargemaakt. Er is een sterke en door het programma heen constante 'stroom' methodologie die, blijkens het lesmateriaal, erg degelijk is. De alumni geven aan dat de Kortrijkse studenten in hun vervolgotrajecten meestal de betere blijken op het vlak van onderzoeksvaardigheden. De commissie stelt vast dat de meeste opleidingsonderdelen studenten laten proeven van recente onderzoeksresultaten. Zij waardeert ook dat er een afsluitend werkstuk geprogrammeerd is waarin een volledig onderzoekstraject op relatief zelfstandige wijze wordt afgewerkt en waarmee de aangeleerde onderzoeksvaardigheden kunnen worden gevaloriseerd. De geboden aandacht voor het werkveld is volgens de commissie zeker aan de maat maar zit over het programma verspreid en zou iets sterker gesystematiseerd en verder uitgebouwd kunnen worden.

In het zelfevaluatie-rapport wordt voor elke eindterm aangegeven welk opleidingsonderdeel meehelpt aan het realiseren ervan. Uit die uitgebreide analyse blijkt dat het programma de eindtermen dekt en dus een adequate concretisering van het programma kan worden genoemd. De commissie is wel van oordeel dat het vertalen van de opleidingsleerdoelen in de afzonderlijke leerdoelen van de opleidingsonderdelen niet altijd even consequent is gebeurd. In het kader van het verbeterperspectief raadt de commissie de verantwoordelijken aan om na te gaan of de opleiding, die volgens de commissie als geheel genomen waardevol is en inhoudelijk een stevige onderwijskundige vorming biedt, niet op een meer geïntegreerde manier zou kunnen worden vormgegeven. Op die manier kan de

opleiding haar profiel en haar eigenheid aanscherpen en worden de studenten in staat gesteld een meer geïnformeerde keuze te maken.

Gezien de commissie bij het beoordelen van de relatie tussen de doelstellingen en het programma een structurele verbetermogelijkheid ziet op het vlak van de programmaopbouw, lopen de vaststellingen omtrent de samenhang van het programma parallel hiermee. Een bachelorprogramma Onderwijskunde zou als eerste doel het afleveren van onderwijskundigen moeten hebben en dat ook als dusdanig in de programma-opzet moeten vertalen. Dit is volgens de commissie op dit moment nog niet uitdrukkelijk genoeg het geval, al kan bezwaarlijk worden gezegd dat de huidige samenhang ondermaats is: de studenten die het hele traject doorlopen, krijgen een logisch opgebouwd programma te verwerken dat inhoudelijk coherent, zij het in een te gescheiden horizontale sequentiële opbouw, is vormgegeven. Ruimte voor verbetering ligt er dus in het inbrengen van een 'verticale' en integrerende stroom. De commissie ontmoette tijdens de gesprekken een sterke en enthousiaste ploeg van jonge kernstafleden die volgens haar de mogelijkheden heeft en de kansen verdient om het eigen profiel van de opleiding verder uit te bouwen.

Uit het zelfevaluatie-rapport en de gesprekken met studenten en docenten blijken dat de studietijd en studeerbaarheid van het programma nauwgezet bewaakt worden. De resultaten geven het beeld van een programma dat eerder aan de lichte dan aan de zware kant is. De gesprekken die de commissie kon voeren met de studenten en de alumni bevestigen deze indicaties. De commissie acht de studietijd aan de maat, maar concludeert dat er in het huidige programma wellicht nog ruimte is om de tijd efficiënter te besteden. Dit biedt volgens de commissie de nodige perspectieven in het kader van de eerder gemaakte opmerkingen met betrekking tot de opbouw van het programma.

De commissie heeft veel waardering voor de bereidwilligheid van de opleiding om aan de behoeften van de heterogene groep instromers te voorzien. De uitgetekende programma's zijn stuk voor stuk van goede kwaliteit en bieden diverse groepen de nodige kansen om zich bij te scholen en verder door te stromen. De keerzijde van deze bereidwilligheid om vele groepen te bedienen, is de kans dat de kernopleiding Onderwijskunde zich, zeker met kleine studentenaantallen, te sterk gaat fragmenteren onder deze externe druk. Het aanbod aan trajecten verdient volgens de commissie aldus heroverweging, al is zij erg tevreden over de betuigde inzet en de duidelijke zorg om het programma zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Het bachelorprogramma telt 180 studiepunten en voldoet daarmee aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang.

Uit de syllabi blijkt dat er in de opleiding een variatie aan onderwijsvormen wordt gebruikt. Studenten, alumni en docenten geven aan dat een klassiek hoorcollege nauwelijks voorkomt en contactmomenten wegens de kleine groepen de facto steeds interactief zijn. De commissie is positief over de variatie aan werkvormen en heeft de indruk dat die over het algemeen ook zijn afgestemd op de doelstellingen van de individuele cursussen. Moeilijker te achterhalen was de link (en de mate van de bewaking ervan) tussen de individuele werkvormen en de gedetailleerde doelstellingen van de opleiding

als geheel. In het kader van het verbeterperspectief raadt de commissie de opleiding aan om, in het licht van het sterker integreren van de opleiding, de gebruikte werkvormen expliciet af te toetsen aan de opleidingsdoelstellingen.

De organisatie van toetsen en examens wordt geregeld door het algemeen examenreglement en het facultair aanvullend examenreglement van de K.U.Leuven. Tijdens de gesprekken met de studenten en de alumni werd verklaard dat studenten goed op de hoogte zijn van wat er tijdens de examens van hen wordt verwacht. Zij gaven ook aan dat er in het eerste jaar formatieve oriëntatietoetsen (in de vorm van proefexamens of opdrachten) worden georganiseerd zodat zij hun eigen vorderingen kunnen inschatten. De commissie waardeert dit initiatief. De commissie kreeg een keur aan examenvragen onder ogen en stelde vast dat die over het algemeen aan de maat zijn. Het niveau van de vragen reflecteert het beoogde niveau van de opleiding. Er is een variatie aan toetsvormen, waarover studenten tevreden zijn, maar waarbij niet altijd duidelijk is hoe de specifieke vormgeving zich verhoudt tot de doelstellingen van de opleiding. De commissie wil de opleiding aanraden om de oefening van het uitlijnen van doelstellingen, werkvormen en toetsen expliciet te maken en hierop een gemeenschappelijk beleid af te stemmen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma. In overeenstemming met de commissie vraagt de NVAO dat de opleiding het programma op een meer geïntegreerde manier zou vorm geven. Dit moet ertoe leiden dat van bij het begin van de opleiding het profiel en de eigenheid van de opleiding onderwijskunde helder is.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Het brede aanbod in wetenschappelijke vorming wordt volgens de commissie op

een goede wijze ondersteund door de onderzoeksdeskundigheden van de individuele docenten. Voor de psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen kan de opleiding rekenen op de expertise die er is binnen de Leuvense onderzoeksgroepen. Ook de onderwijskunde is stevig ingebed in verschillende expertisecentra die binnen de faculteit zijn uitgebouwd. De inbedding van de staf van de opleiding in de overkoepelende Leuvense faculteit garandeert ook stevige internationale contacten. Daarnaast worden studenten ook in de cursussen op de hoogte gebracht van internationale ontwikkelingen en werden recentelijk twee internationale gastsprekers in het programma ingezet. De contacten van de docenten met het werkveld krijgen luidens het zelfevaluatie rapport bijvoorbeeld vorm bij projecten die samen met het werkveld worden uitgevoerd.

In het zelfevaluatie rapport wordt de effectieve tijd berekend die door personeelsleden wordt besteed aan onderwijsopdrachten in het kader van de opleiding, nl. 5,5 VTE. Het academiejaar 2009-2010 startte met 54 ingeschreven studenten. Gegeven deze cijfers meent de commissie dat de omvang van het personeelskader het programma op een goede manier ondersteunt. De belasting wordt door de docenten wel als hoog ervaren aangezien zij allen een onderwijsopdracht hebben zowel in Kortrijk als in Leuven.

Uit de gesprekken met studenten en alumni blijkt een grote tevredenheid over de vakinhoudelijke en didactische kwaliteiten van de staf. Er wordt volgens de studenten op een enthousiasmerende en kwalitatief hoogstaande manier les gegeven. Mede door de schaal van de opleiding is er een erg korte afstand tussen docenten en studenten die toelaat de studie-ervaring van dichtbij op te volgen en te begeleiden. Eén mogelijk belemmerende factor voor het verder ontwikkelen van een geïntegreerd en breed gedragen didactisch beleid is volgens de commissie de dubbele inbedding van de opleiding (de opleidingsonderdelen en de staf) in de Kortrijkse en Leuvense bestuursorganen. Het is in het belang van de opleiding dat er een sterkere sturing mogelijk wordt vanuit een opleidingsspecifieke, onderwijskundige visie.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel. De NVAO beklemtoont en ondersteunt de aanbeveling van de commissie om een sterkere sturing van de opleiding te realiseren vanuit een opleidingsspecifieke, onderwijskundige visie.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De commissie stelt vast dat de opleiding behoorlijk is gehuisvest in gebouwen en lokalen die zijn uitgerust met de nodige audiovisuele infrastructuur. Ook uit de resultaten van de bevestigingen die in het zelfevaluatie-rapport worden weergegeven, blijkt er een algemene tevredenheid over de voorzieningen te bestaan. De commissie bezocht ook de Campusbibliotheek en stelde vast dat deze behoorlijk is ingericht. Wat de collectie betreft, dient te worden gesteld dat deze met betrekking tot de onderwijskunde nog verder zal moeten worden uitgebouwd.

Informatie over de bachelor in de onderwijskunde wordt door brede initiatieven zoals de SID-ins of brochures verspreid en kan ook verkregen worden via de website van de opleiding. Tijdens de studieloopbaan kunnen de studenten gebruik maken van een breed informatie- en begeleidingsaanbod. Specifieke leerprocesbegeleiding is er in de vorm van kennismakingsgesprekken met de studiebegeleider, sessies rond studiemethode en planning of seminars over onderzoeksvaardigheden. Met specifieke vakinhoudelijke vragen kunnen studenten terecht bij de praktijkassistenten en bij de docenten. Tijdens de gesprekken noemden studenten en alumni de goede begeleiding en het makkelijke en persoonlijke contact met de docenten als een van de belangrijkste redenen om in Kortrijk te studeren.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De commissie is erg tevreden over de manier waarop de opleiding tot op heden is

geëvalueerd en kon ook vaststellen dat ze de facto is opgenomen in de centrale kwaliteitszorgmechanismen die de commissie goed opgezet acht. Het zelfevaluatie-rapport is een sterk document waarbij elk facet stevig onderbouwd wordt en gevoelige thema's en zelfkritiek niet uit de weg worden gegaan. De commissie kreeg te maken met een jong en dynamisch team dat een duidelijke betrokkenheid voor de opleiding aan de dag legt en een bereidheid toont om de kwaliteit van de opleiding zo hoog mogelijk te maken. Ze concludeert dat het nodige instrumentarium én de noodzakelijke kwaliteitscultuur aanwezig zijn om de mate van realisatie van de ambities van de opleiding van dichtbij op te volgen.

Bij het zelfevaluatie-rapport werd een lijst aangeleverd met de genomen verbetermaatregelen in de periode vanaf medio 2007 tot net voor het bezoek van de commissie. Deze lijst bevat een hele reeks maatregelen die op overtuigende manier de verbeterbereidheid en de oplossingsgerichtheid van de opleiding aantoont. Ook uit de gesprekken met de studenten en de alumni blijkt dat de docenten naar de gemaakte opmerkingen of suggesties en gesignaleerde problemen luisteren en er alles aan trachten te doen om de studie-ervaring zo aangenaam en efficiënt mogelijk te maken. Wel valt het de commissie op dat de verbetermaatregelen tot op heden nog teveel ad hoc genomen worden. Zij vond hiervoor bevestiging in het overzicht van de te nemen verbetermaatregelen, waar het ontwikkelen van een kwaliteitszorgbeleid als een aandachtspunt naar voren wordt geschoven. De commissie ondersteunt deze analyse: een verder structureren en systematiseren van de vele initiatieven tot een geconcentreerd beleid zal de opleiding verder ten goede komen.

Over de betrokkenheid van studenten bij de opvolging en de continue verbetering van het programma bestaat er volgens de commissie geen twijfel. De medewerkers, en zeker de residerende of 'onderwijskundige' staf, zien elkaar zeer regelmatig op informele basis en lijken een hechte groep te vormen. Ook de alumni worden betrokken bij de evaluatie van de opleiding, niet enkel die groep die het gehele programma heeft doorlopen maar ook de doorstromers. Hun studieresultaten worden nauwgezet opgevolgd. De betrokkenheid van het beroepenveld ten slotte gebeurt enkel op informele en impliciete wijze via de individuele contacten van de docenten. Op dit vlak is er nog een ruime marge voor verbetering.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

Ten tijde van het bezoek van de commissie hadden drie cohortes studenten de bacheloropleiding doorlopen, wat het maken van een gedegen oordeel over het gerealiseerd niveau niet evident maakt. De eerste tekenen zijn volgens de commissie evenwel positief. Dat op korte tijd al veel bereikt werd, kan afgeleid worden uit de gesprekken met de alumni. Zowel de 'blijvers' als de uitstroomstudenten gaven aan dat zij in hun verdere studieloopbaan ten zeerste profiteren van de tijd die zij in de Kortrijkse opleiding doorbrachten. Geprezen worden met name de brede basis, het goede methodologieonderwijs en de enthousiaste en betrokken docenten. Het cijfermateriaal uit het zelfevaluatie rapport bevestigt dit: 80% van de 'uitstromers' slaagt in hun vervolgopleiding te Leuven, en alle studenten die de volledige bachelor volgden, slaagden in hun eerste masterjaar. Realisaties op het vlak van internationalisering zijn voorlopig schaars te noemen. De opleiding stelt dat internationalisering een belangrijke prioriteit is.

De commissie acht de rendementcijfers zeer behoorlijk. Opvallend is uiteraard de grote uitstroom tijdens de eerste twee jaren. Uit het zelfevaluatie rapport blijkt daarenboven dat er grondige analyses worden gemaakt van de beschikbare cijfers en de doorstroom nauwlettend wordt opgevolgd. De commissie meent dat de opleiding hiermee goede instrumenten in handen heeft om het studierendement in de toekomst verder op te volgen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	Facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen omgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁶	nvt
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁶ Enkel voor masteropleidingen

Het accreditierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in de onderwijskunde (academisch gerichte bachelor) van de Katholieke Universiteit Leuven uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #4431

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot het einde van academiejaar 2018-2019.

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende